

ДАЙДЖЕСТ НОВИН

ПОДАТКИ | ТЦ | ОБЛІК | ПРАВО

15.01.2026

[KEYNAS GROUP](#) об'єднує експертів з податків, обліку, трансфертного ціноутворення та права. Ми допомагаємо міжнародним та українським компаніям стабільно розвиватися та комплексно вирішувати різні задачі бізнесу не лише в Україні, а й за її межами, завдяки участі у міжнародній асоціації TAG Alliances®.

[TAG Alliances®](#) одна з найбільших у світі асоціацій незалежних юридичних, бухгалтерських та професійних фірм.

Дайджест підготовлений експертами KEYNAS GROUP з метою інформування про деякі особливості ведення діяльності в Україні. Дайджест містить вибірккову інформацію з урахуванням нашої основної спеціалізації та окремих практичних ситуацій.

ВАЖЛИВІ ЗМІНИ ЗАКОНОДАВСТВА включають новації, які вимагають оперативного реагування. Інші актуальні зміни, роз'яснення та особливості нарахування податків та ведення бухгалтерського обліку розміщено у відповідних тематичних розділах.

ДУМКА ЕКСПЕРТІВ ґрунтується на реальних кейсах, які виникають в щоденній діяльності бізнесу. Це особиста позиція експертів KEYNAS GROUP, яка за будь-яких обставин не має сприйматись користувачами як спонукання до конкретних дій або порушення законодавства.

СУДОВА ПРАКТИКА вибірково фокусує увагу на ключових судових рішеннях по важливим поширеним питанням.

Будь-яка інформація у Дайджесті надає лише загальне уявлення про поточні події та ситуації, її не слід сприймати як професійну та вичерпну консультацію. Для прийняття будь-яких практичних рішень рекомендуємо отримати індивідуальну консультацію з урахуванням конкретних обставин та особливостей вашої ситуації.

ЗМІСТ

ВАЖЛИВІ ЗМІНИ ЗАКОНОДАВСТВА	5
Закінчується 5-ти річний термін для оцифрування трудових книжок	5
ПДВ	6
Д1 до декларації з ПДВ: витрати на ремонт і поліпшення ОЗ	6
ПДВ: перерахунок ціни через курс після відвантаження	6
Розбіжність ПДВ 0,01 грн між первинкою та ПН через заокруглення	6
Повернення раніше імпортованого товару: «компенсуючі» ПЗ за п.198.5	7
ПН за щоденними підсумками операцій при оплаті від страхової компанії	7
ПОДАТОК НА ПРИБУТОК	7
Прискорена амортизація за п. 43 ¹ підрозд. 4 розд. ХХ ПКУ	7
Виплата доходу «через холдинг» без статусу бенефіціара: які документи потрібні, щоб застосувати конвенцію	7
ЄДИНИЙ ПОДАТОК	8
З 01.01.2026 охоронна діяльність забороняє ЮО бути платником ЄП групи 3	8
Дохід від дисконтування довгострокової заборгованості включається до доходу ЮО-єдинника	8
ПДФО ТА ВЗ	8
Добровільне медстрахування працівників представництва нерезидента: «30% ПДФО пільга»	8
Операції фізособи з ОЗДП Мінфіну	9
Оплата послуг ФОП-нерезидентів для заходу за кордоном: ПДФО/ВЗ	9
Відшкодування фізособі судового збору та витрат на правничу допомогу: ПДФО	9
Відшкодування комунальних послуг ФОП-орендодавцю (ЄП 3 група)	10
ЄСВ	10
ЄСВ 8,41% після повторної МСЕК	10
Надбавка за роз'їзний характер роботи в межах «законодавчих» норм не є базою для ЄСВ	10
АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ ТА ЗБОРІВ	11
20-ОПП для об'єкта зі станом «5 – непридатний до експлуатації»	11
Закордонний відокремлений підрозділ: як заповнити ф. № 20	11
Держгеокадастр повідомляє про індексацію нормативної грошової оцінки земель за 2025 рік	11

ТРАНСФЕРНЕ ЦІНОУТВОРЕННЯ _____ 11

Операції з нерезидентами з Переліку №480: як довідка резидентства робить їх неконтрольованими _____ 11

КОНТРОЛЬОВАНІ ІНОЗЕМНІ КОМПАНІЇ (КІК) _____ 12

Повідомлення про набуття частки в іноземній юрособі подається лише якщо це призводить до статусу контролюючої особи КІК _____ 12

Звіт про КІК за 2024 рік зі збитком _____ 12

ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ _____ 13

Договір аутстафінгу: податківці можуть перекваліфікувати відносини у фактичні трудові _____ 13

ІНШЕ _____ 13

E-TTN отримали таку саму юридичну силу, як і паперові _____ 13

ДУМКА ЕКСПЕРТІВ _____ 13

Мінекономіки відновило критерії по заробітній платі для визнання критично важливим підприємства _____ 13

СУДОВА ПРАКТИКА _____ 14

Воєнний стан і пеня за невідшкодування ПДВ _____ 14

КОНТАКТИ _____ 16

ВАЖЛИВІ ЗМІНИ ЗАКОНОДАВСТВА

Закінчується 5-ти річний термін для оцифрування трудових книжок

Нагадуємо, у зв'язку зі змінами в трудовому законодавстві щодо обліку трудової діяльності завершується 5-ти річний період протягом якого мають бути оцифровані трудові книжки.

Зазначений обов'язок передбачений [Абзацом 1 п.2 р.ІІ «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обліку трудової діяльності працівника в електронній формі»](#) (далі – Закон), яким встановлено, що включення Пенсійним фондом України до реєстру застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування відсутніх відомостей про трудову діяльність працівників **здійснюється протягом п'яти років з дня набрання чинності цим Законом** на підставі відомостей, поданих страхувальником або застрахованою особою у порядку та строки, встановлені Пенсійним фондом України за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері соціального захисту населення, та центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері трудових відносин.

Зазначений закон набрав чинності 10.06.2021р., а тому трудові книжки мають бути оцифровані в строк **до 10.06.2026р.**

Варто відмітити, що обов'язку оцифрувати книжки саме роботодавцем нема. Відомості про трудову діяльність може подати працівник самостійно (за наявності у нього кваліфікованого цифрового підпису), роботодавець, який є страхувальником або представник страхувальника в строк до 10.06.2026р.

Така можливість передбачена [абзацом 1 п.4 Порядку подання відомостей про трудову діяльність працівника, фізичної особи - підприємця, фізичної особи, яка забезпечує себе роботою самостійно, в електронній формі затвердженого Постановою правління Пенсійного фонду України від 12.03.2021р. №11-1](#) (далі – Порядок №11-1).

Проте, ми радимо цей процес контролювати, оскільки працівники можуть бути не обізнані з процесом та вимогами оцифрування трудових книжок і самі трудові книжки можуть знаходитись у роботодавця, а не у працівника і навпаки. Не правильне оцифрування чи не оцифрування трудових книжок в майбутньому може вплинути на проблеми при нарахуванні пенсії та/або соціальних виплат конкретної особи.

Відомості про трудову діяльність працівника подаються через [вебпортал електронних послуг Пенсійного фонду України](#) (якщо оцифрує роботодавець, тоді через кабінет страхувальника) в електронній формі у вигляді xml-файлу, структуру якого наведено в [додатку](#) до Порядку №11-1, а за періоди до набрання чинності Законом (до 10.06.2021р.) одним із таких способів:

- у вигляді копій передбачених законодавством документів, виготовлених шляхом сканування;
- в оцифрованому вигляді - шляхом створення відповідного електронного запису в електронному кабінеті страхувальника або застрахованої особи на вебпорталі електронних послуг Пенсійного фонду України, до якого додаються скановані копії документів, на підставі яких створюється запис.

Відповідно до [п.5 Порядку №11-1](#), електронні копії сторінок трудової книжки та документів про стаж, що визначені [Порядком підтвердження наявного трудового стажу для призначення пенсій за відсутності трудової книжки або відповідних записів у ній](#), затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 12.08.1993р. №637 виготовляються шляхом їх сканування.

Скановані копії виготовляються в кольоровому форматі з оригіналів трудової книжки та документів про стаж, мають містити всі сторінки трудової книжки, до яких внесено записи, у хронологічному порядку та поля відповідних документів, бути придатні для сприйняття їх змісту, зокрема дані про серію та номер бланків документів, рекомендована роздільна здатність при скануванні - 300 dpi, формат зображення має бути jpg або pdf, розмір кожного файлу не має перевищувати 1 Мб.

Таким чином, сканування трудової книжки легше, але довше, а оцифрування складніше, але дані пенсійним фондом опрацьовуються швидше.

Радимо не відкладати процес оцифрування трудових книжок на кінець строку, оскільки в останні місяці можливе перевантаження вебпорталу електронних послуг Пенсійного фонду України через, що зазначений процес може бути ускладнений.

ПДВ

Д1 до декларації з ПДВ: витрати на ремонт і поліпшення ОЗ

ГУ ДПС у Черкаській області [роз'яснило](#), чи включати до таблиці 2.1 Д1 обсяги придбання товарів/послуг, пов'язані з ремонтом і поліпшенням необоротних активів (модернізація, модифікація, добудова, дообладнання, реконструкція).

Позиція органу: обсяги придбання товарів/послуг, пов'язані з ремонтом та поліпшенням необоротних активів, підлягають відображенню у відповідних рядках розд. II «Податковий кредит» декларації з ПДВ і також у таблиці 2.1 Д1 у рядку «придбання (будівництво, спорудження, створення) необоротних активів».

ПДВ: перерахунок ціни через курс після відвантаження

ДПС в ІПК №6724/ІПК/99-00-21-03-01 від 17.12.2025 роз'яснила порядок складання розрахунку коригування (РК) до податкової накладної, якщо за договором ціна товару перераховується за курсом на дату розрахунків і після відвантаження відбувається збільшення/зменшення вартості.

Позиція органу: якщо після відвантаження та оплати відбувається перерахунок вартості (збільшення/зменшення), постачальник складає РК з умовним кодом причини «101» («Зміна ціни»). РК складається на дату доплати (якщо ціна зросла) або на дату повернення коштів (якщо ціна зменшилась).

Розбіжність ПДВ 0,01 грн між первинкою та ПН через заокруглення

ГУ ДПС в Одеській області [пояснило](#), що різниця 0,01 грн між сумою ПДВ у первинних документах і податковій накладній, якщо вона виникла виключно через арифметичні заокруглення, не може бути єдиною причиною для невизнання податкового кредиту покупця.

Повернення раніше імпортованого товару: «компенсуючі» ПЗ за п.198.5

ДПС України в ІПК 6832/ІПК/99-00-21-03-02 від 23.12.2025 роз'яснила порядок ПДВ-обліку, коли платник повертає нерезиденту раніше імпортований товар, що не відповідає договірним умовам: або з безоплатною заміною, або без заміни.

Позиція органу: вивезення (повернення) раніше імпортованого товару нерезиденту в митному режимі експорту оподатковується за нульовою ставкою, і показники такої операції відображаються у рядку 2.1 декларації з ПДВ (для обох ситуацій).

«Компенсуючі» податкові зобов'язання за правилами п. 198.5 ПКУ не нараховуються, якщо повернення оформлене як експорт, оподаткований за 0% (для обох ситуацій).

Можливі ризики: на нашу думку, позиція щодо відсутності компенсуючих ПЗ дещо спірна, адже по факту товар не було використано в господарській діяльності.

ПН за щоденними підсумками операцій при оплаті від страхової компанії

У ресурсі ЗІР податківці [пояснили](#), чи можливо скласти податкову накладну за щоденними підсумками на послуги, надані фізичним особам, оплату за які страхова компанія перераховує безпосередньо на адресу медичної компанії. На думку контролерів, в такій ситуації податкова накладна за щоденними підсумками операцій не може бути складена.

ПОДАТОК НА ПРИБУТОК

Прискорена амортизація за п. 43¹ підрозд. 4 розд. ХХ ПКУ

ДПС України в ІПК 6804/ІПК/99-00-21-02-02 від 22.12.2025 роз'яснила, як застосовувати прискорену податкову амортизацію до окремих об'єктів/частин основних засобів (зокрема елементів мобільної мережі) та які умови діють під час воєнного стану і після його припинення/скасування.

Позиція органу: платник податку на прибуток може за власним рішенням застосовувати прискорену амортизацію лише до частини ОЗ відповідної групи, що відповідають вимогам п. 43¹ підрозд. 4 розд. ХХ ПКУ, а щодо іншої частини — продовжувати амортизацію за стандартними мінімальними строками (пп. 138.3.3, 138.3.4 ПКУ).

Ключова норма/нормативна база: п. 43¹ підрозд. 4 розд. ХХ ПКУ (період 01.01.2020–31.12.2030; мінімальні строки: 2 роки для груп 4–5, 5 років для груп 3 і 9; умови — введення в експлуатацію в зазначений період, «не були у використанні», використання у власній госпдіяльності, заборона продажу/оренди з винятком орендодавців).

Виплата доходу «через холдинг» без статусу бенефіціара: які документи потрібні, щоб застосувати конвенцію

ДПС України в ІПК 6800/ІПК/99-00-21-02-02 від 22.12.2025 роз'яснила, як підтверджувати застосування міжнародного договору, якщо дохід належить бенефіціарним отримувачам-нерезидентам з різних юрисдикцій, але кошти

перераховуються на рахунок іноземної холдингової компанії, яка не є бенефіціарним (фактичним) отримувачем.

Позиція органу (висновок): якщо нерезидент – безпосередній отримувач коштів не є бенефіціарним отримувачем доходу, під час виплати дозволено застосувати міжнародний договір з країною резиденції бенефіціарного отримувача, але за умови подання визначеного пакета документів:

- від отримувача доходу (холдингу/посередника) – заява у довільній формі про відсутність статусу бенефіціара та про те, хто є бенефіціаром;
- від бенефіціарного отримувача – заява у довільній формі про наявність статусу + документи, що підтверджують статус (у консультації наведено невиключний перелік прикладів: ліцензії, договори, офіційні листи компетентних органів тощо) + довідка про резидентність.

ЄДИНИЙ ПОДАТОК

З 01.01.2026 охоронна діяльність забороняє ЮО бути платником ЄП групи 3

ДПС [нагадує](#), що з 01.01.2026 юридичні особи, що здійснюють охоронну діяльність, не можуть застосовувати спрощену систему як платники єдиного податку третьої групи – відповідну заборону внесено змінами до п.п. 291.5.1 ПКУ.

Дохід від дисконтування довгострокової заборгованості включається до доходу ЮО-єдинника

Північне міжрегіональне управління ДПС по роботі з великими платниками податків [зазначило](#), що для юросіб – платників єдиного податку 3 групи фінансовий дохід від дисконтування довгострокової заборгованості за даними бухгалтерії входить до суми доходу звітного періоду та оподатковується єдиним податком.

ПДФО ТА ВЗ

Добровільне медстрахування працівників представництва нерезидента: «30% ПДФО пільга»

ДПС України в ІПК 6828/ІПК/99-00-24-03-03 від 23.12.2025 розглянула запит представництва нерезидента щодо оподаткування страхових платежів за договором добровільного медичного страхування (ДМС) працівників і можливості застосування винятку «в межах 30% нарахованої зарплати» при ПДФО та військовому зборі.

Позиція органу: якщо представництво акредитоване в Україні без статусу юридичної особи і у розумінні ПКУ не може розглядатися як роботодавець – резидент, тоді виняток з пп. «в» пп. 164.2.16 ПКУ не застосовується, а страхові платежі за ДМС, сплачені представництвом, включаються в повному обсязі до оподаткованого доходу працівників та оподатковуються на загальних підставах (ПДФО і ВЗ).

Застереження/неузгодженість у тексті: у консультації є формулювання, яке виглядає внутрішньо суперечливим: одночасно зазначено, що представництво «може застосовувати» відповідні положення, але далі сказано, що вони «у даному випадку не

застосовуються». Це ускладнює однозначне трактування саме першої (умовної) ситуації про «роботодавця – резидента».

Операції фізособи з ОЗДП Мінфіну

ДПС України в ІПК 6793/ІПК/99-00-24-03-03 від 22.12.2025 розглянула ситуацію резидента України, який планує купувати ОЗДП України (USD, емітент – Міністерство фінансів України) в Україні (через інвестфірму або напямую у юросіб), далі перемістити ОЗДП на рахунок у банку за кордоном без втрати права власності та продати їх на організованому ринку за межами України.

Позиція органу: дохід, отриманий фізособою від операцій з ОЗДП, емітованими Міністерством фінансів України, не включається до загального місячного (річного) оподаткованого доходу, тобто не оподатковується ПДФО та військовим збором.

Ключова нормативна база: пп. 165.1.52 п. 165.1 ст. 165 ПКУ (інвестприбуток від держцінних паперів, емітованих уповноваженим органом, з урахуванням курсових різниць); пп. «б» пп. 170.2.8 п. 170.2 ст. 170 ПКУ (дохід від продажу інвестактивів у випадку пп. 165.1.52 – не оподатковується і не включається до річного оподаткованого доходу); пп. 1.7 п. 161 підрозд. 10 розд. XX ПКУ (звільнення від ВЗ доходів, що не включаються до оподаткованого доходу за розд. IV ПКУ, з визначеними винятками).

Оплата послуг ФОП-нерезидентів для заходу за кордоном: ПДФО/ВЗ

ДПС України в ІПК 6758/ІПК/99-00-24-03-03 від 19.12.2025 розглянула питання неприбуткової громадської організації щодо оплати послуг ФОП-нерезидентам (переклад, інформпослуги, відеотрансляція, харчування тощо) для заходу поза територію України.

Позиція органу: дохід, який виплачується резидентом України на користь нерезидента, оподатковується ПДФО та військовим збором на загальних підставах, якщо не застосовуються правила міжнародного договору.

Застосування правил конвенції допускається лише за умови надання нерезидентом довідки про резидентність (з вимогами до легалізації/перекладу); за відсутності довідки дохід оподатковується за правилами України.

ЄСВ: якщо ФОП-нерезидент (zareєстрований за законодавством іноземної держави) надає послуги з території іноземної держави, то він не є застрахованою особою, а ГО не є його страхувальником – виплата не є базою для нарахування ЄСВ.

Застереження щодо ЄСВ: якщо винагорода виплачується фізособі-нерезиденту, який працює за ЦПД, укладеним відповідно до законодавства України, то така винагорода є базою для ЄСВ.

Відшкодування фізособі судового збору та витрат на правничу допомогу: ПДФО

ГУ ДПС у Харківській області надало нову ІПК 6854/ІПК/20-40-24-07-05 від 24.12.2025 щодо оподаткування сум судових витрат, які ТОВ відшкодовує фізичній особі за рішенням суду: судовий збір і витрати на професійну правничу допомогу.

Позиція органу: компенсація судових витрат не є “додатковим благом”, але оподатковується як дохід у вигляді відшкодування матеріальної/немайнової шкоди за пп. “а” пп. 164.2.14 п. 164.2 ст. 164 ПКУ; відповідно податковий агент має застосовувати правила утримання ПДФО і військового збору.

Відшкодування комунальних послуг ФОП-орендодавцю (ЄП 3 група)

В ІПК 6936/ІПК/99-00-24-03-03 від 29.12.2025 ДПС розглянула ситуацію, коли юрособа орендує приміщення у ФОП – платників єдиного податку 3 групи та окремо від орендної плати відшкодовує їм комунальні послуги, і відповіла, чи виникає оподаткування ПДФО та військовим збором, а також чи є орендар податковим агентом.

Позиція ДПС: якщо комунальні платежі сплачуються окремо від орендної плати як відшкодування витрат орендодавця, то такий дохід не включається до доходу ФОП-єдинника, але оподатковується як дохід фізичної особи за загальними правилами розд. IV ПКУ; орендар-юрособа при виплаті такого доходу виступає податковим агентом з ПДФО та військового збору.

ЄСВ

ЄСВ 8,41% після повторної МСЕК

ДПС України в ІПК 6778/ІПК/99-00-24-03-03 від 22.12.2025 розглянула ситуацію роботодавця, у якого працівник проходив повторний огляд МСЕК, а в новій довідці зазначено дату огляду та дату видачі довідки.

Позиція органу: нарахування ЄСВ за ставкою 8,41% для працюючих осіб з інвалідністю здійснюється з дати встановлення групи інвалідності, але не раніше одержання роботодавцем завіреної копії довідки до акта огляду МСЕК, і закінчується датою припинення інвалідності.

Обмеження відповіді по суті питання: на запитання, яка дата є датою продовження дії статусу особи з інвалідністю (дата подання документів до МСЕК чи дата видачі довідки), ДПС прямо зазначає, що доцільно звернутися до МОЗ, оскільки питання строку дії довідки МСЕК/продовження статусу належить до компетенції МОЗ.

Надбавка за роз'їзний характер роботи в межах «законодавчих» норм не є базою для ЄСВ

В ІПК 22/ІПК/26-15-24-01-14-08 від 05.01.2026 ГУ ДПС у м. Києві роз'яснило для роботодавця, який планує встановити експедиторам-водіям надбавки за щоденні виїзди в межах трудової функції чи включається така надбавка до бази нарахування ЄСВ. Висновок застосовний лише за умови, що надбавка встановлена у визначених законодавством розмірах.

Позиція органу: суми надбавок за роз'їзний (пересувний) характер роботи у визначених законодавством розмірах не є базою нарахування ЄСВ.

АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ ТА ЗБОРІВ

20-ОПП для об'єкта зі станом «5 – непридатний до експлуатації»

Контролюючий орган [роз'яснив](#), який код ознаки надання інформації (граф 2 розд. 3 ф. № 20-ОПП) застосовувати, якщо у графі 14 зазначено стан «5 – непридатний до експлуатації»: залежно від того, чи є непридатність тимчасовою або постійною.

Позиція органу : якщо непридатність тимчасова – у графі 2 можна зазначити «3 – зміна відомостей про об'єкт оподаткування»; якщо непридатність постійна і об'єкт фактично закривається – у графі 2 зазначається «6 – закриття об'єкта оподаткування» (а у графі 14 – «5 – непридатний до експлуатації»).

Закордонний відокремлений підрозділ: як заповнити ф. № 20

ДПС [повідомляє](#), що юридична особа, яка створила/зареєструвала відокремлений підрозділ за межами України, має подати ф. № 20-ОПП у паперовій формі протягом 10 робочих днів до контролюючого органу за основним місцем обліку. Додаткові документи до заяви для об'єктів за кордоном не вимагаються.

Держгеокадастр повідомляє про індексацію нормативної грошової оцінки земель за 2025 рік

Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру на виконання статті 289 Податкового кодексу України [повідомляє](#).

Значення коефіцієнта індексації нормативної грошової оцінки земель за 2025 рік становить 1,08 (зазначений коефіцієнт індексації нормативної грошової оцінки земель застосовується для всіх категорій земель і видів земельних угідь).

Коефіцієнт індексації нормативної грошової оцінки земель застосовується кумулятивно залежно від дати проведення нормативної грошової оцінки земель (пункт 289.2 статті 289 Податкового кодексу України).

Крім того, повідомляємо, що витяги, які були та будуть сформовані в період з 01 січня до 15 січня 2026 року, не містять коефіцієнтів індексації за 2025 рік. Відповідно значення нормативної грошової оцінки земельних ділянок, зазначене в цих витягах, потребуватиме перерахунку із застосуванням коефіцієнта індексації за 2025 рік.

ТРАНСФЕРНЕ ЦІНОУТВОРЕННЯ

Операції з нерезидентами з Переліку №480: як довідка резидентства робить їх неконтрольованими

ДПС надала ІПК 6844/ІПК/99-00-21-02-03 від 24.12.2025 щодо застосування з 01.01.2025 пп. 39.2.1.2-1 ПКУ для експортних операцій 2025 року з нерезидентами у формах GmbH & Co.KG (Німеччина) та KG (Австрія), які включені до Переліку № 480, і пояснила вимоги до довідок резидентства та окремо – умови незастосування 30% коригувань за пп. 140.5.4 і 140.5.5-1 ПКУ.

Позиція ДПС: операції з нерезидентом з Переліку № 480 за відсутності критеріїв пп. «а»–«в», «г» пп. 39.2.1.1 ПКУ визнаються неконтрольованими незалежно від порогів

(150 млн/10 млн), якщо до 01.10 року, що настає за звітним, подати довідку (паперову або електронну) про резидентство нерезидента (або всіх партнерів) у країні, з якою є Конвенція про уникнення подвійного оподаткування (за винятками, визначеними ПКУ).

Довідки мають підтверджувати резидентство саме у звітному періоді, в якому були операції; для паперових довідок – ДПС вказує на необхідність апостиля, перекладу та нотаріального засвідчення; для електронних – прийнятність за наявності електронного апостиля і нотаріального засвідчення/перекладу за описаним підходом.

Подача довідки до ДПС: ДПС описує, що довідку можна подати через Електронний кабінет (меню «Листування з ДПС») із супровідним листом; після відправлення повідомляють про вхідний номер і дату реєстрації.

Окремо про Німеччину (важлива зміна): ДПС зазначає, що домовленості, на які посилалися в ІПК 2017 року щодо довідок без апостиля, наразі не діють, оскільки Німеччина використовує єдину форму довідки (034450), відмінну від тієї, що була предметом домовленостей.

30% коригування (пп. 140.5.4 / 140.5.51 ПКУ): довідка резидентства не є тотожною документу, що підтверджує сплату податку на прибуток (корпоративного податку) нерезидентом, і не може сама по собі звільняти від 30% коригувань; для звільнення потрібен документ про сплату податку саме нерезидентом-контрагентом, належно легалізований та перекладений.

КОНТРОЛЬОВАНІ ІНОЗЕМНІ КОМПАНІЇ (КІК)

Повідомлення про набуття частки в іноземній юрособі подається лише якщо це призводить до статусу контролюючої особи КІК

ДПС надала ІПК 142/ІПК/99-00-24-03-03 ІПК від 07.01.2026 щодо застосування норм ст. 39-2 ПКУ (КІК) у ситуації, коли фізособа у 2025 році набуває 45% у статутному капіталі юрособи-нерезидента та стверджує, що фактичного контролю не здійснює; інші учасники: фізособа-громадянин Польщі (10%) і фізособа-громадянин України (45%), який, за описом, не є резидентом України.

Позиція ДПС: Повідомлення про набуття частки подається лише тоді, коли таке набуття (або початок фактичного контролю) призводить до визнання особи контролюючою за ст. 39-2 ПКУ. Якщо фізособа-резидент не відповідає критеріям контролюючої особи, вона не зобов'язана подавати Повідомлення.

Звіт про КІК за 2024 рік зі збитком

ДПС в ІПК 177/ІПК/99-00-24-03-03 від 08.01.2026 пояснила, як заповнювати графи 23, 24 та 27 Звіту про КІК за 2024 рік, якщо за даними фінзвітності КІК має збиток (від'ємні показники), і як діяти, коли одночасно декларуються умови звільнення від оподаткування (графа 28). Позиція органу:

- графи 23 і 24 заповнюються від'ємними значеннями, якщо КІК фактично має збиток;
- графу 27 («прибуток КІК, звільнений від оподаткування») не заповнюють, якщо фактичного прибутку немає;

- але якщо у графі 25.3 відображено від’ємний скоригований прибуток і контролююча особа планує перенести його на майбутні роки, тоді у графі 27 проставляють «0».

ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ

Договір аутстафінгу: податківці можуть перекваліфікувати відносини у фактичні трудові

Контролюючий орган [допускає](#) перекваліфікацію відносин за договором аутстафінгу у фактичні трудові відносини між замовником (ЮО) та залученими працівниками, якщо під час перевірки виявить ознаки прихованої зайнятості та порушення законодавства.

Зокрема, мова про використання договорів аутстафінгу в якості схеми прихованої зайнятості, при якій має місце свідоме невиконання сторонами обов’язків, порушення прав працівників, навиконання трудового та податкового законодавства.

ІНШЕ

Е-ТТН отримали таку саму юридичну силу, як і паперові

Мінрозвитку схвалило авторизацію в Системі е-ТТН (електронної товарно-транспортної накладної) перших платформ електронного документообігу (ЕДО). Це означає, що перші компанії-оператори платформ ЕДО можуть офіційно оформлювати електронні ТТН для використання їх бізнесом. На цьому етапі мова йде про основну форму ТТН (без спеціальних).

Відтепер перевізники та вантажовідправники можуть оформлювати електронні товарно-транспортні накладні, які мають таку ж юридичну силу, як і паперові документи, без необхідності їх дублювання.

Також врегульовано питання використання е-ТТН та паперового примірника. Змінами до Наказу Мінрозвитку передбачено, що паперова версія не потрібна, якщо під час перевезення використовується електронна форма, сформована авторизованим оператором платформи ЕДО.

До державної системи приєдналися перші оператори платформ електронного документообігу, що пройшли перевірку технічної сумісності та отримали можливість забезпечувати бізнес оформлення е-ТТН. Йдеться про компанії “ВЧАСНО СЕРВІС” (платформа ЕДО “Вчасно.ТТН”), “М.Е.ДОК” (платформа М.Е.Док) та “АТС” (платформа EDI NETWORK).

Детальніше про Систему е-ТТН – [на офіційному сайті проекту](#).

ДУМКА ЕКСПЕРТІВ

Мінекономіки відновило критерії по заробітній платі для визнання критично важливим підприємства

Міністерство економіки, довілля та сільського господарства України видало [Наказ №3650 від 22.12.2025р.](#) (набув чинності 31.12.2025р.), яким були внесені зміни до [Критеріїв визначення підприємств, установ і організацій, які мають важливе значення](#)

[для галузей національної економіки, затверджених Наказом Міністерства економіки України від 18.12.2024р. №28003](#) (далі – Критерії Мінекономіки).

Серед основних змін, Мінекономіки відновило зарплатні критерії (пп.11 та 12 п.1 Критеріїв Мінекономіки) для визначення критичними підприємств тих сфер діяльності, регулювання в яких здійснює Мінекономіки.

Дослівно зазначені критерії звучать наступним чином:

«11) розмір нарахованої середньої заробітної плати застрахованих осіб - працівників за останній календарний місяць складає не нижче середньої заробітної плати по країні за останній звітний податковий рік помноженої на коефіцієнт 2 - для підприємств, установ, організацій, які мають середню кількість застрахованих осіб - працівників не менше 50 осіб;

12) розмір нарахованої середньої заробітної плати застрахованих осіб - працівників за останній календарний місяць складає не нижче середньої заробітної плати по країні за останній звітний податковий рік помноженої на коефіцієнт 3 - для підприємств, установ, організацій, які мають середню кількість застрахованих осіб - працівників не менше 20 осіб.»

Отже, якщо підприємства належать до відповідної сфери діяльності, відповідають параметрам за кількістю працівників та розміром середньої зарплати, вони можуть подавати звернення до Мінекономіки про отримання чи підтвердження статусу критичності із застосуванням цього критерію.

СУДОВА ПРАКТИКА

Воєнний стан і пеня за невідшкодування ПДВ

Для платників податків не є новиною, що сам по собі воєнний стан автоматично не вважається форс-мажором, в тому числі в сфері податкових відносин. Більше того навіть наявність сертифікату ТПП України не гарантує, що податківці приймуть його без проблем і довгої боротьби.

Не здивує платників податків також той факт, що відносно своїх власних зобов'язань – податківці значно гнучкіші у питанні тлумачення воєнного стану як форс-мажору.

Втім, не може не засмучувати те, що суди двох інстанцій системно підтримали такі подвійні стандарти податкової.

Так, в судовій справі [№160/16076/24](#) податковий орган не відшкодував своєчасно ПДВ платникові, а коли платник податків спробував стягнути пеню - послався в суді на воєнний стан.

Для судів перших двох інстанцій такого посилання було достатньо, щоб відмовити платникові податків в позові про стягнення пені.

Дійсно, п.200.23 ПКУ передбачає, що нарахування пені не здійснюється у разі, якщо така заборгованість зумовлена виникненням форс-мажорних обставин (обставин непереборної сили) у зв'язку із введенням воєнного, надзвичайного стану.

Але наведене передбачає, що між невідшкодуванням ПДВ і форс-мажором має бути причинно наслідковий зв'язок. Сам по собі факт існування воєнного стану не є

автоматично форс-мажором, а, на жаль, новою нашою реальністю, в якій ми живемо і з огляду на яку приймаємо рішення.

На щастя, на це звернув увагу і Верховний Суд.

Верховний Суд в постанові від 18.11.2025 року наголосив на безпідставності висновків про існування форс-мажору в спірних відносинах, наголосивши на необхідності підтвердження виникнення та закінчення дії форс-мажорних обставин відповідними доказами (зокрема, довідками уповноваженої організації (органу), та ін.), тоді як введення воєнного стану в Україні не можна розцінювати як форс-мажорні обставини, які настали для всіх без виключення суб'єктів (осіб), а тому кожен суб'єкт (у тому числі відповідний суб'єкт владних повноважень), який в силу певних обставин не може виконати свої зобов'язання, має доводити наявність у нього форс-мажорних обставин.

Як наслідок, Верховний Суд дійшов справедливого висновку, що введення воєнного стану в Україні не можна розцінювати як безумовну форс-мажорну обставину у розумінні положень абзацу другого пункту 200.23 статті 200 Податкового кодексу України.

Таким чином, і для платників податків, і для податкового органу воєнний стан та війна не є автоматично форс-мажором. Конкретні наслідки війни/воєнного стану можуть бути визнані як форс-мажор за загальною процедурою з отриманням відповідної довідки ТПП за наявності причинно-наслідкового зв'язку між такою надзвичайною подією і неможливістю виконати той чи інших обов'язок.

КОНТАКТИ

КЛІЄНТСЬКИЙ СЕРВІС

tetiana.potapenko@keynas.com

+38 (067) 468 36 20

ПОДАТКИ ТА ОБЛІК

sergii.kucherenko@keynas.com

ПРАВО

maksim.zhukov@keynas.com

ТЦ

svitlana.matuzova@keynas.com

04119 Україна, м. Київ,
вул. Білоруська, буд. 36А, оф. 298

+ 38 (067) 501 28 28

+ 38 (044) 299 95 06

+ 38 (044) 299 96 06

info@keynas.com

www.keynas.com

www.tagalliances.com